

Indiska Magasinet AB
Hamburgsvägen 14
115 41 Stockholm

Remissvar "Betänkande av Utredningen om skatt på skadliga kemikalier och skor, SOU 2020:20"

Företaget Indiska Magasinet AB har beretts möjlighet att kommentera det rubricerade förslaget på kemikalieskatt. Vi stödjer den övergripande målsättningen med utredningen att minska förekomsten av, och risken för, exponering samt spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen från kläder och skor på ett kostnadseffektivt sätt. Dock anser vi inte att detta är rätt sätt att göra det på och ställer oss därför kritiska till införandet och vill ge våra huvudsakliga skäl till detta nedan.

Om Indiska

Indiska Magasinet AB är ett svenskt familjeföretag, som funnits i snart 120 år. Vi säljer kläder, inredning och accessoarer med modern och unik prägel. Vi driver våra egna butiker totalt 70 st varav merparten (61 st) i Sverige, resterande i Norge och Finland samt vår e-handel indiska.com. Vi finns även på tyska E-handelsplattformen Zalando.

Indiska har ca 265 anställda, varav 196 i Sverige, resterande i Norge och Finland samt på Indiskas produktionskontor i Indien. Omsättning ca 550 miljoner.

Vårt arbete med att minska förekomsten av skadliga kemikalier

Indiska har under många år jobbat med Kemikaliegruppen, som numera går under RISE för att hålla oss ajour med kommande lagstiftning och forskning och identifiera i vilka material och behandlingar som skadliga kemikalier kan förekomma med syftet att fasa ut dessa ämnen. Vi använder Kemikaliegruppens restriktionslista vilken ställer högre krav än lagstiftningen.

Vi låter göra stickprovskontroller av kemikalier i våra produkter på accrediterade laboratorier. Urvalet av är baserat på riskbedömning. Vi har ett begränsat antal textilleverantörer och vi jobbar till stor del med återkommande material och kvaliteter vilket gör att våra krav är väl inarbetade och vi har sällan problem med att krav inte uppfylls.

Vissa av våra leverantörer och produkter är certifierade enligt GOTS-Global Organic Textile Standard och/eller ÖkoTex, vilka ställer krav på kemikalieinnehåll.

Historik ansvarsfullt företagande

Socialt ansvar och miljöfrågor är en viktig del av Indiskas verksamhet. För förståelse vilka krafter som finns i svenska ansvarsfulla företag som går samman ger vi här en tillbakablick drygt 20 år.

- 1998 antog Indiska sin första uppförandekod. Året efter inleddes samarbete med tre andra svenska textilföretag H&M, Lindex och KappAhl samt Clean Clothes Campaign i Pionjärprojektet DressCode, för att hitta system för revisioner av arbetsvillkor och säkra arbetsplatser i fabriker. Detta var startskottet till globala standarder för att förbättra arbetsvillkoren och säkerheten i fabriker i utvecklingsländer.
- 2005 Kemikaliegruppen startas av IFP idag RISE, för att ge stöd åt svenska textilföretag. Idag har gruppen 142 medlemsföretag (*Indiska har valt att jobba med en konsult som stöd i år, men överväger att bli medlemmar igen*).
- 2006 Praktiska arbetet med vattenfrågor och kemikalier påbörjas hos Indiskas underleverantörer.
- 2010 Indiska kallar svenska textilbranschen för ett möte om gemensamt ansvar för vatten- och kemikaliefrågor, Sweden Textile Water Initiative, STWI, bildas.
- 2010-2012 Sweden Textile Water Initiative. STWI, tar fram gemensamma guidelines i vatten- och kemikaliefrågor, för textil och läder.
- 2013-2014 Med visst ekonomiskt stöd från Sida, testas STWI guidelines i tre delstater i Indien i projektet Sustainable Water Resources, SWAR. Indiska, KappAhl, Lindex och Stockholm International Water Institute samt Indiska konsulter. 2016 Projektet SWAR skalas upp, i delvis Sidafinansierat projekt i fem produktionsländer, Kina, Indien, Bangladesh, Turkiet och Etiopien.

Nuläge

I januari i år började Indiska nå tillväxt, efter år av hårt arbete i en hårt konkurrensutsatt bransch, inte minst av ökningen av direktimport via E-handel¹. Indiska hade genomfört de planerade besparingarna på personalkostnader och butikshyror och var på väg in i en stabilare fas. Då slog Covid-19 till och trafiken till vårt butiksled sjönk drastiskt med upp till 85% och omsättningen sjönk därmed drastiskt vilket fortsatt under våren och hösten. Indiska fick möjlighet till permitteringsstöd. Timanställda och konsulter fick sluta. Vi tar oss sakta tillbaka, men det har varit extremt tufft och under hösten tvingas vi stänga fem butiker i Sverige och vi har varit tvungna att säga upp personal.

Kommentarer till förslaget från utredningen

Indiska är positiva till styrmedel med miljönytta, där ansvarsfulla företag premieras. Förslaget som ligger skulle försätta oss i en administration med höga testkostnader som saknar miljönytta. Det skulle även ta av våra resurser som annars jobbar med utveckling samt ge en snedvriden konkurrens där mindre företag missgynnas. Vi ifrågasätter även hur tillsyn skulle gå till.

Mot bakgrund av att miljön skrivs vara i fokus är det olyckligt att kommittédirektivet begränsar utredningen till att lämna ett förslag på utformning av skatt, istället för att förutsättningslöst låta utredningen analysera alternativa styrmedel tex förbud, som potentiellt vore mer ändamålsenliga för att uppnå avsedd miljöstyrning.

Vår bedömning är att skatten inte heller kommer att leda till att vi byter ut mer farliga ämnen på listan mot mindre farliga i någon större utsträckning då de redan idag inte används. Istället skapar den kostsam administration och kostnader relaterade till testning, pengar som hade kunnat användas för att utveckla ett ännu bättre hållbarhetsarbete.

Många svenska textilföretag ligger i framkant tack vare ansvarsfull värdegrund och bra samarbete när det gäller utfasning av skadliga kemikalier i produktionen. Utredningen gör själva bedömningen att 83,69 % av kläderna på den svenska marknaden inte innehåller de kemikalier samt att 98 % inte innehåller de biocider som enligt förslaget ska beskattas.

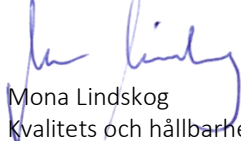
I förslaget ligger bevisbördan hos företaget som importerar varorna. Om detta innebär att vi tvingas testa samtliga varor innebär det extrema kostnader och missgynnar mindre företag mest då kostnaden för test är densamma för en stor kvantitet som för en liten. Vi räknar att testkostnaden kommer ligga mellan 2000-12000 SEK per vara beroende på material och kombination av material. Slår man ut kostnaden på per st betyder det att små kvantiteter får en extremt hög kostnad.

Utredningen har haft i uppgift att särskilt beakta hur skatten ska kontrolleras samt att de administrativa kostnaderna hos företagen ska hållas så låga som möjligt. Vi kan inte se att denna konstruktion uppfyller det kravet.

Av utredningsdirektivet framgår att de ämnen som beskattas ska gå att mäta med standardiserad eller annan likvärdig metod. Några av ämnena saknar standardiserad testmetod, vilket gör det svårt att bevisa att de inte förekommer samt att tillsynsmyndigheten inte kan göra tillsyn på ett tillförlitligt sätt. Vissa ämnen omfattas redan och REACH, i vissa fall med gränsvärden så lågt satta att förekomsten kan vara på grund av kontaminering i fabriker och under transporter och inte fråga om aktivt tillsatta ämnen.

Att i detta läge när världen fortfarande kämpar för att klara av effekterna av Covid-19 införa en extra kostnad för svenska textilföretag i form av en skatt vars syfte inte uppnås och där ansvarsfulla företag inte gynnas är starkt oroande för sysselsättningen både i Sverige och producerande länder. Det är även starkt upprörande då det ger en felaktig bild och signal till både kunder och beslutsfattare i andra länder.

Med vårt svar ber vi er svenska politiker fundera över hur ni vill att handeln ska se ut i Sverige.

Mona Lindskog
Kvalitets och hållbarhetschef
Indiska Magasinet AB

---

¹ https://www.svenskhandel.se/globalassets/dokument/aktuellt-och-opinion/pressmeddelande/rapport_det-stora-detaljhandelsskiftet_2018-digital-version.pdf